

Low anterior resectie: vroege en late gevolgen van naadlekkage

Dr. Pieter J. Tanis, chirurg
Academisch Medisch Centrum, Amsterdam

KATIE COURIC REPORTS

It's the second-deadliest cancer. Caught early it's 90% curable.

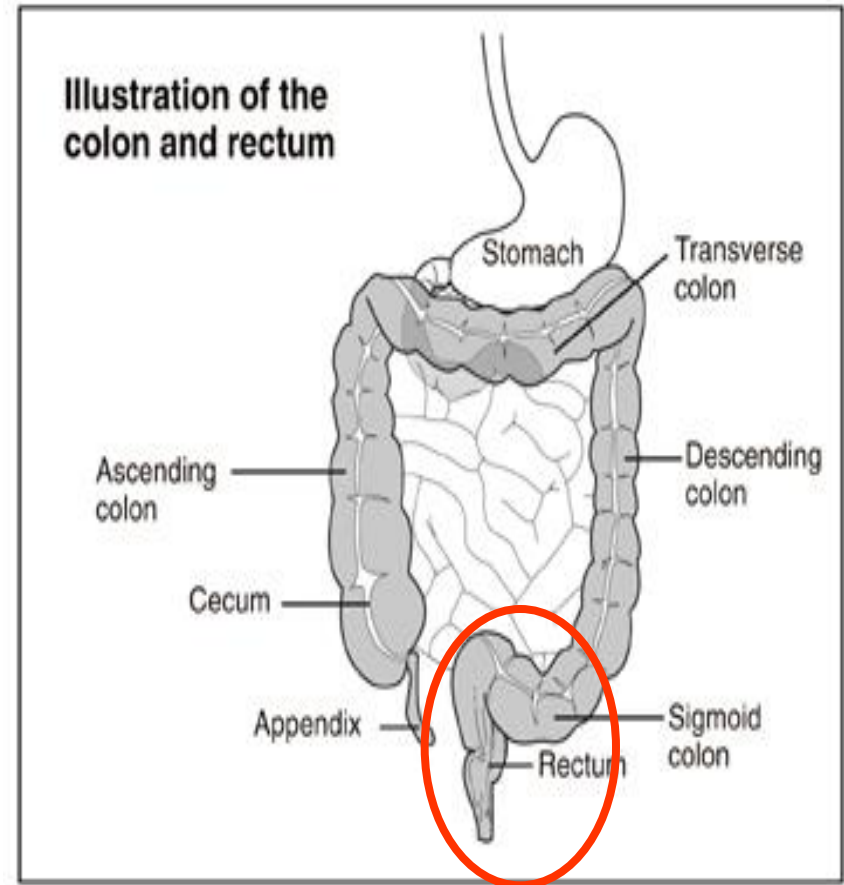
Find out more about your risk, prevention, detection and treatment.

CONFRONTING

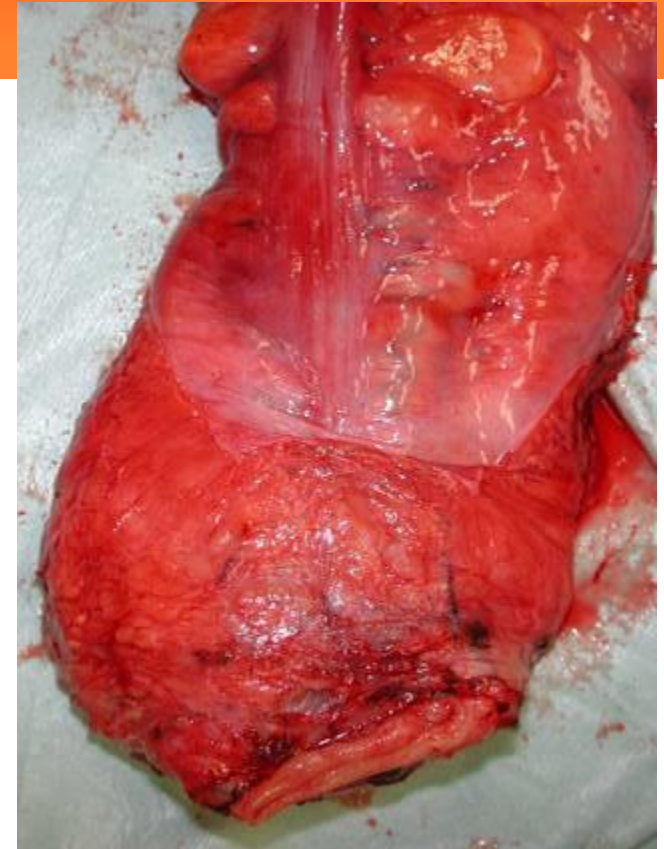
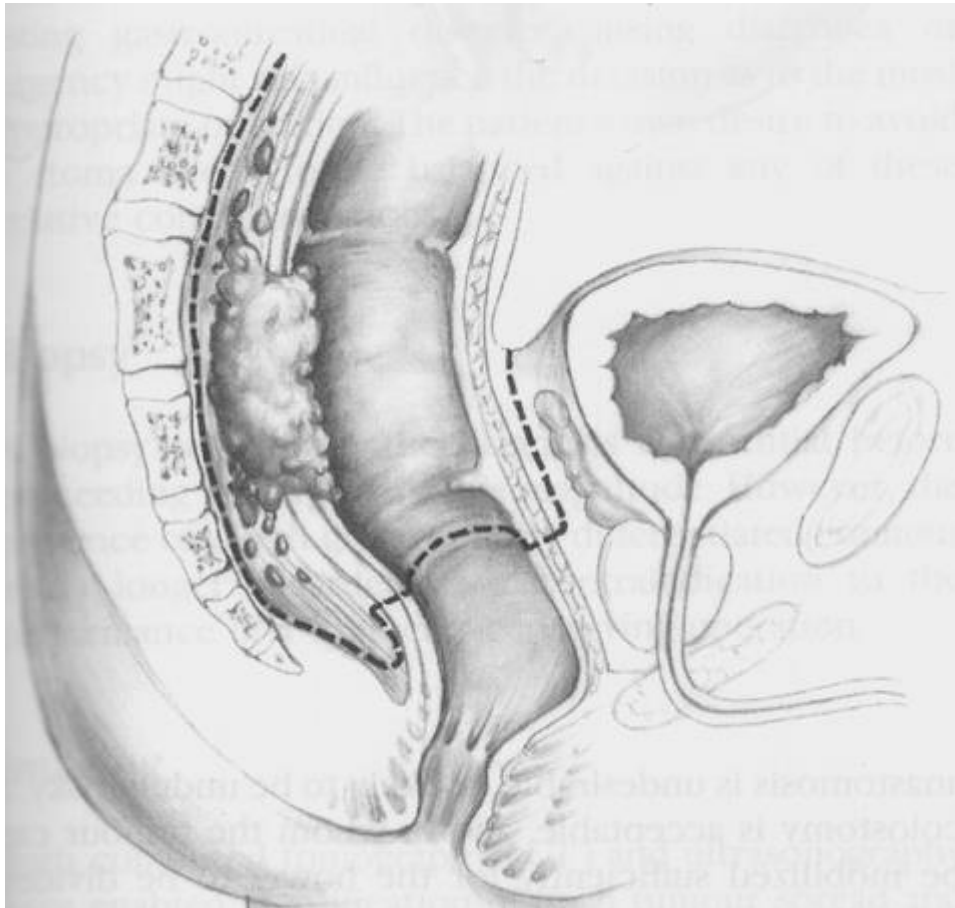
colon cancer

Anatomische lokatie van CRC

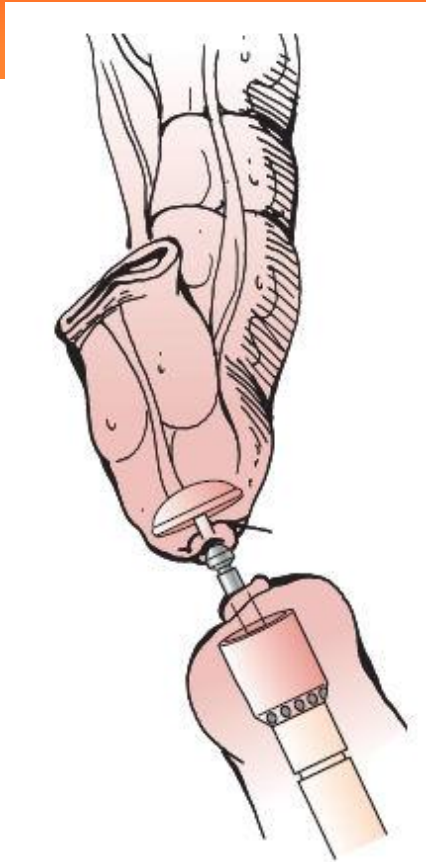
• Coecum	14 %
• Colon ascendens	10 %
• Colon transversum	12 %
• Colon descendens	7 %
• Sigmoid	25 %
• Rectosigmoid overgang	9 %
• Rectum	23 %

TME chirurgie basis van de curatieve behandeling

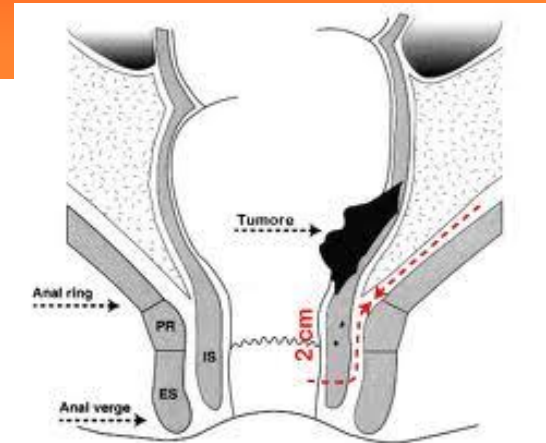

Aansluiting van het colon op de anus

Gestapelde naad

Rectum cuff van minimaal 2cm nodig

Handgelegde naad

Anastomose op interne kringspier

Resecties voor rectumcarcinoom in Nederland

DSCA

Type chirurgie	2013 (N=2524)	2010 t/m 2012 (N=7536)
(low)anterior resectie		
Zonder deviërend stoma	17%	16%
Met deviërend stoma	35%	34%
Hartmann procedure	19%	
Abdominoperineal resectie		29%

1300 patienten per jaar LAR met lage naad

Resecties voor rectumcarcinoom in Nederland DSCA

1300 patienten per jaar LAR met lage naad

Naadlekkage 8,4% (DSCA 2013)

Zonder deviërend stoma 10%

Met deviërend stoma 7%

110 patienten per jaar met naadlekkage

Wat is de stand van zaken 1 jaar na een lage naad?

- Devierend stoma niet opgeheven na 1 jaar 22%
- Complicaties van opheffen stoma 24%
- Nieuw aangelegde eindstandige colostoma's binnen 1 jaar 7%

1-jaars naadlekkage percentage?

20%?

Direkte consequenties naadlekkage

- Re-operatie (ileostoma / naad ontkoppelen)
- Cascade van complicaties!
- “Failure to rescue” / overlijden

complicaties

Consequenties pre-sacraal abces

naadlekkage na LAR

Hospital stay (days) (median, range)	22 (3–249)
Readmittance ($n = 12$) (days) (median, range)	20 (5–122)
Closure of abscess cavity (%)	12 (52%)
Time till closure (days) (median, range)	340 (23–731)

V Koperen Colorectal Dis 2010

Lange termijn consequenties naadlekkage na LAR

- Slechte functie van neo-rectum
- Niet opheffen van een deviërend stoma
- Resterende chronische presacrale sinus
 - Secundaire complicaties

Functie neorectum

effect van naadlekkage

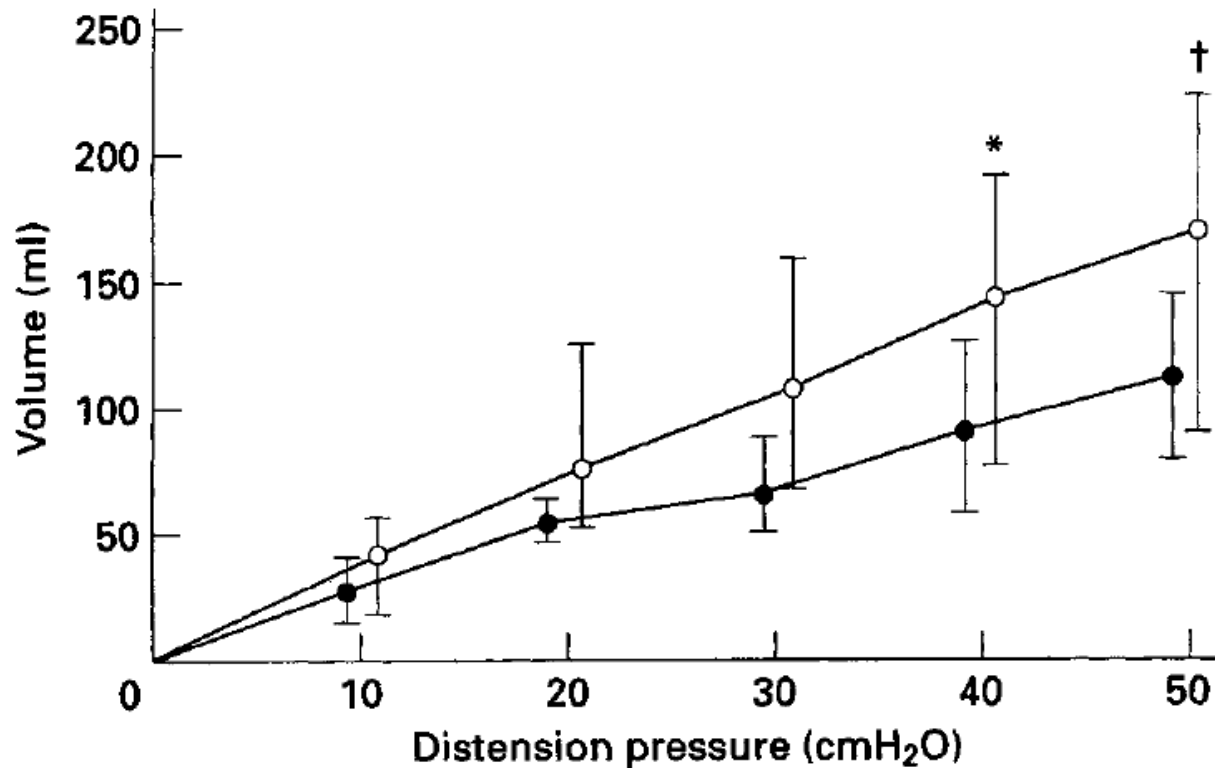

Fig. 1 'Neorectal' volume at defined distension pressures obtained by manovolumetry. ○, Controls ($n = 19$); ●, patients with anastomotic leakage ($n = 19$). Values are median (interquartile range). * $P = 0.04$, † $P < 0.05$ (leakage versus control, Wilcoxon rank sum test)

Functie neorectum

effect van naadlekkage

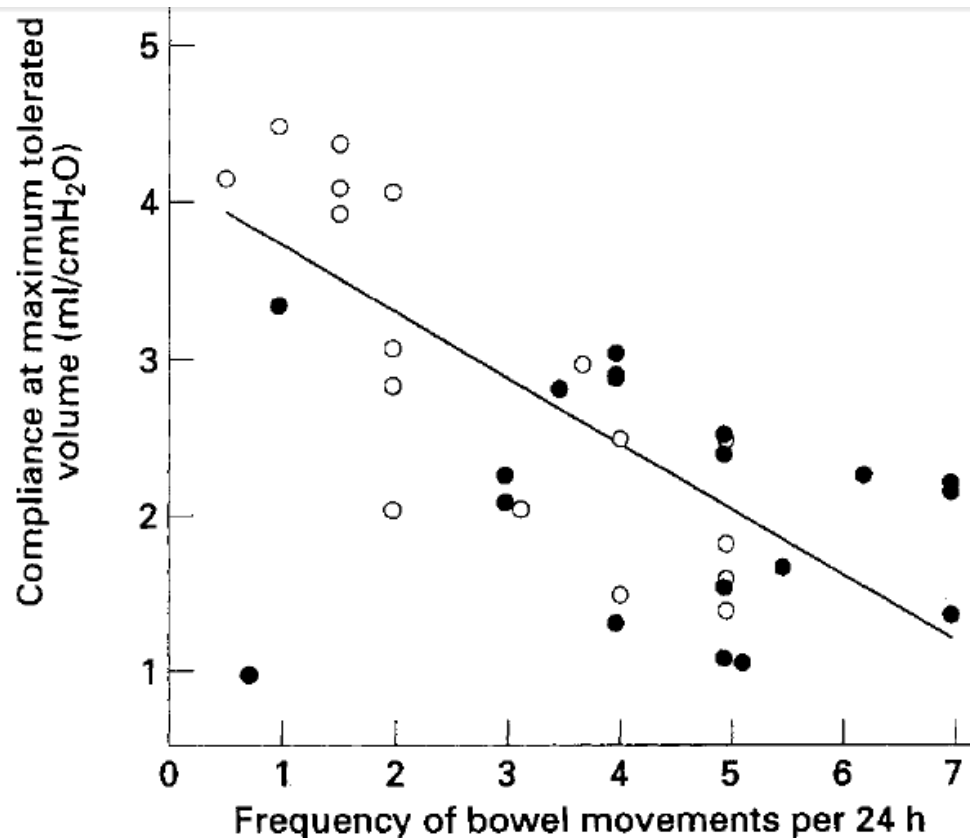
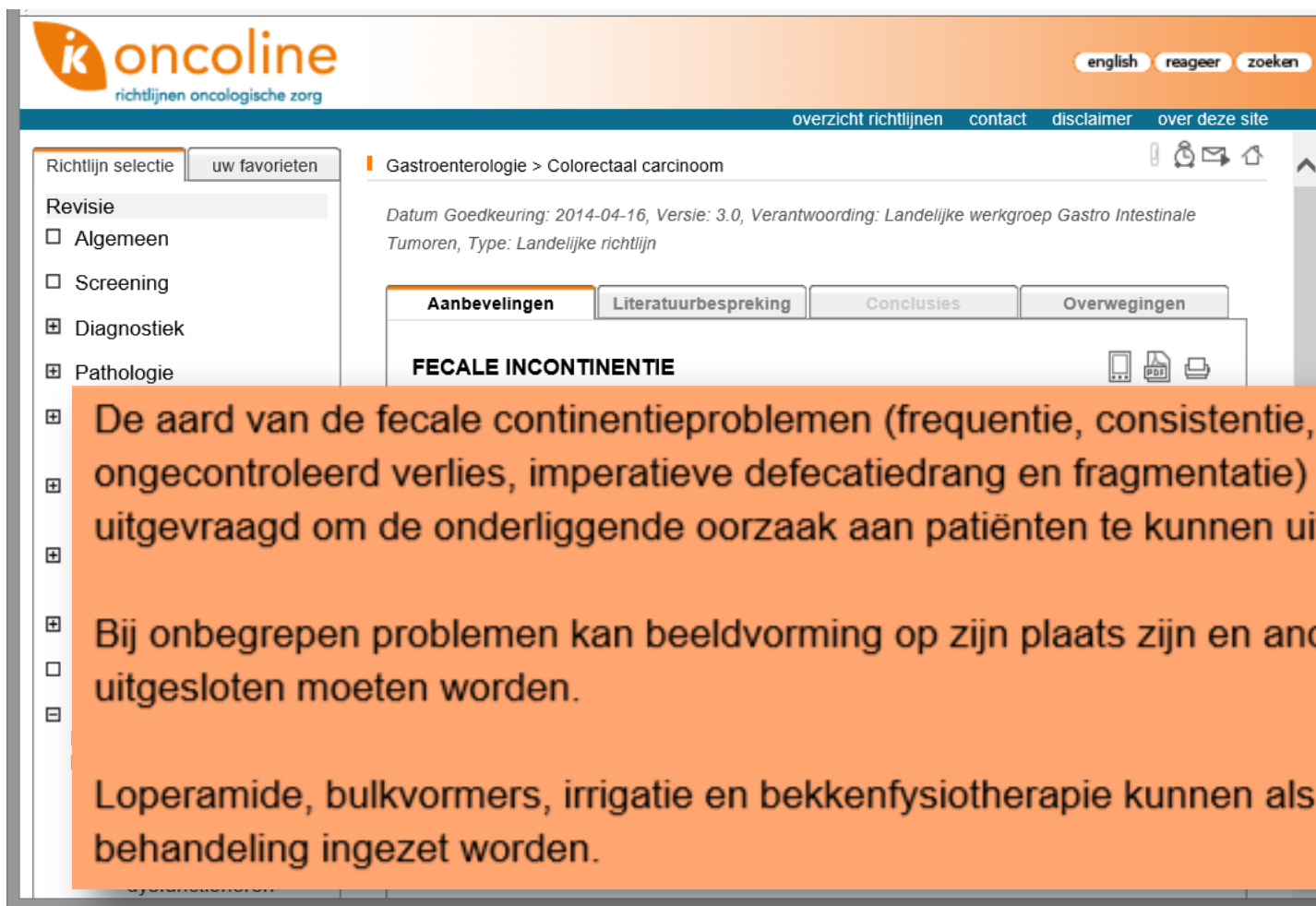

Fig. 2 Correlation between compliance of the 'neorectum' at maximum tolerated volume and frequency of bowel movements per 24 h. ○, Controls; ●, patients with anastomotic leakage. $r_s = -0.62$, $P < 0.0001$

Low anterior syndroom darmdysfunctie

oncoline
richtlijnen oncologische zorg

english reageer zoeken

overzicht richtlijnen contact disclaimer over deze site

Richtlijn selectie uw favorieten

Revisie

- ☐ Algemeen
- ☐ Screening
- ☒ Diagnostiek
- ☒ Pathologie

Gastroenterologie > Colorectaal carcinoom

Datum Goedkeuring: 2014-04-16, Versie: 3.0, Verantwoording: Landelijke werkgroep Gastro Intestinale Tumoren, Type: Landelijke richtlijn

Aanbevelingen Literatuurbespreking Conclusies Overwegingen

FECALE INCONTINENTIE

De aard van de fecale continentieproblemen (frequentie, consistentie, discriminatie, ongecontroleerd verlies, imperatieve defecatie drang en fragmentatie) moeten worden uitgevraagd om de onderliggende oorzaak aan patiënten te kunnen uitleggen.

Bij onbegrepen problemen kan beeldvorming op zijn plaats zijn en andere oorzaken uitgesloten moeten worden.

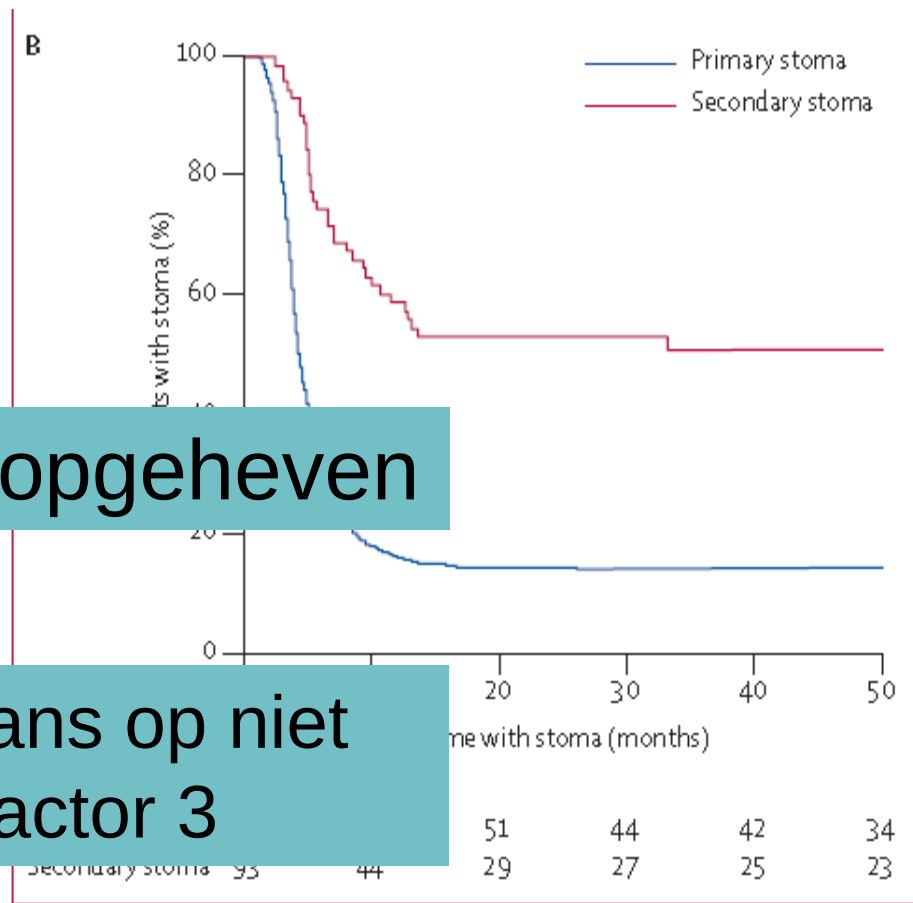
Loperamide, bulkvormers, irrigatie en bekkenfysiotherapie kunnen als ondersteunende behandeling ingezet worden.

Deviërend stoma voor naadlekkage

In tweede instantie
aanleggen van een
stoma voor naadlekkage:

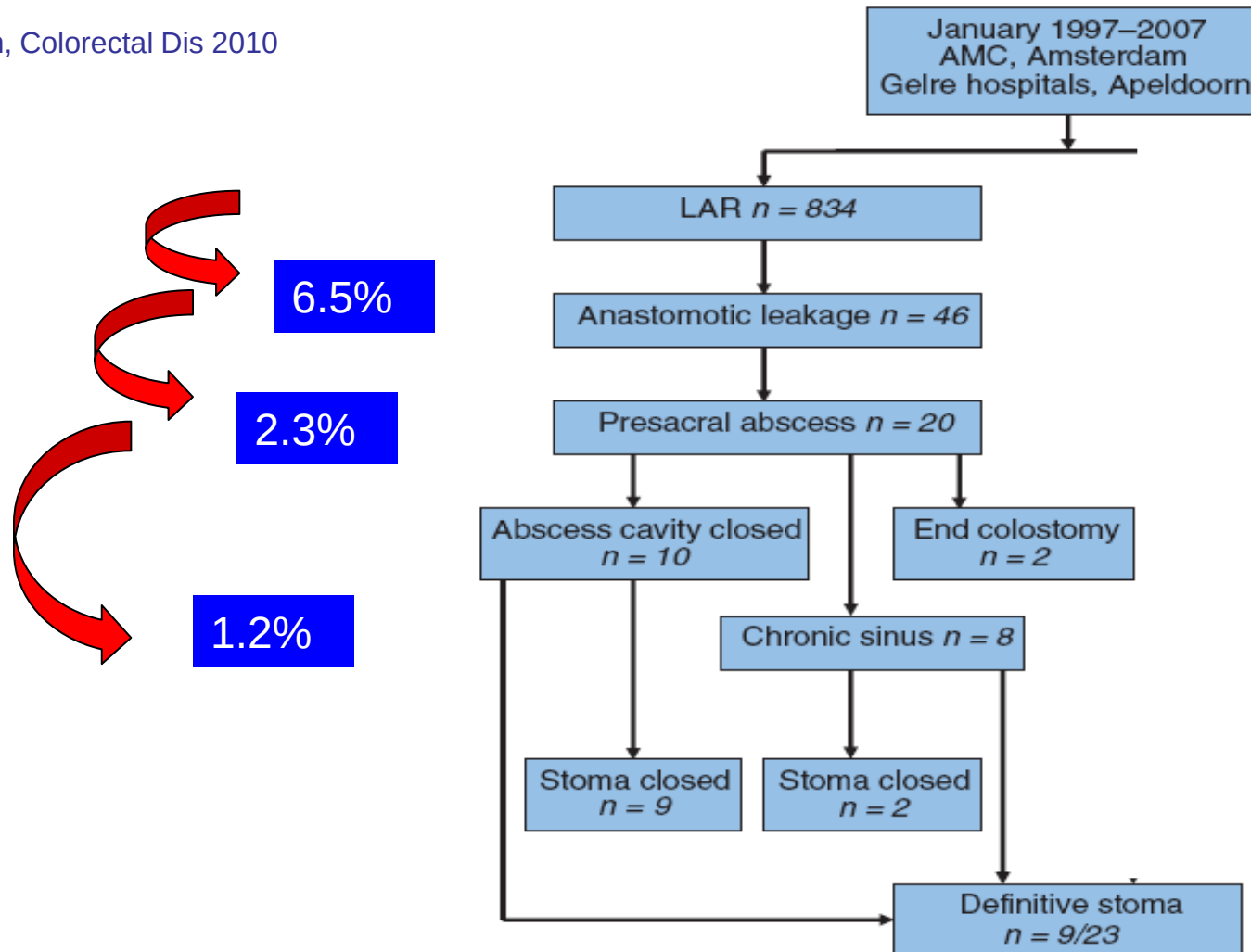
50% wordt nooit meer opgeheven

Radiotherapie verhoogt kans op niet
opheffen van stoma met factor 3

Incidentie presacrale sinus na LAR

V Koperen, Colorectal Dis 2010

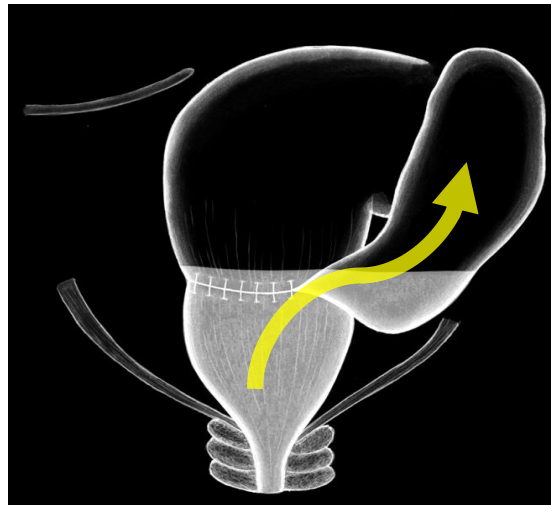

Incidentie presacrale sinus na LAR

- 100 LAR procedures
- 8 presacral sinus; 6/8 na 5x5 Gy RTx
- 3/8 spontaan genezen
- 5/8 persisterende sinus (>12 maanden); 2 colostoma, 1 overleden, 1 ileostoma gesloten, 1 sinus gesloten met fibrine lijm
- **Incidence 5/100 = 5%**

Wat houdt de presacrale sinus in stand?

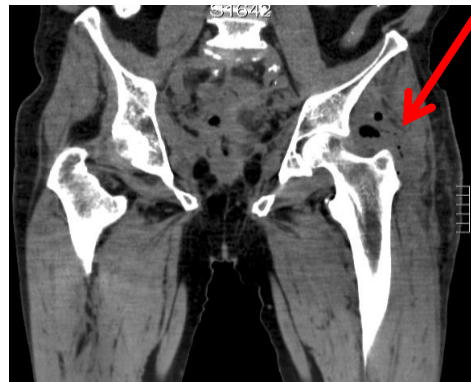
- Anus als functionele barrière
 - Ophoping van slijm en faeces
 - Terugstroom in the presacrale sinus
 - Chronische wondgenezingsstoornis (radiotherapie)
 - Fibrosering van het neo-rectum / pouch

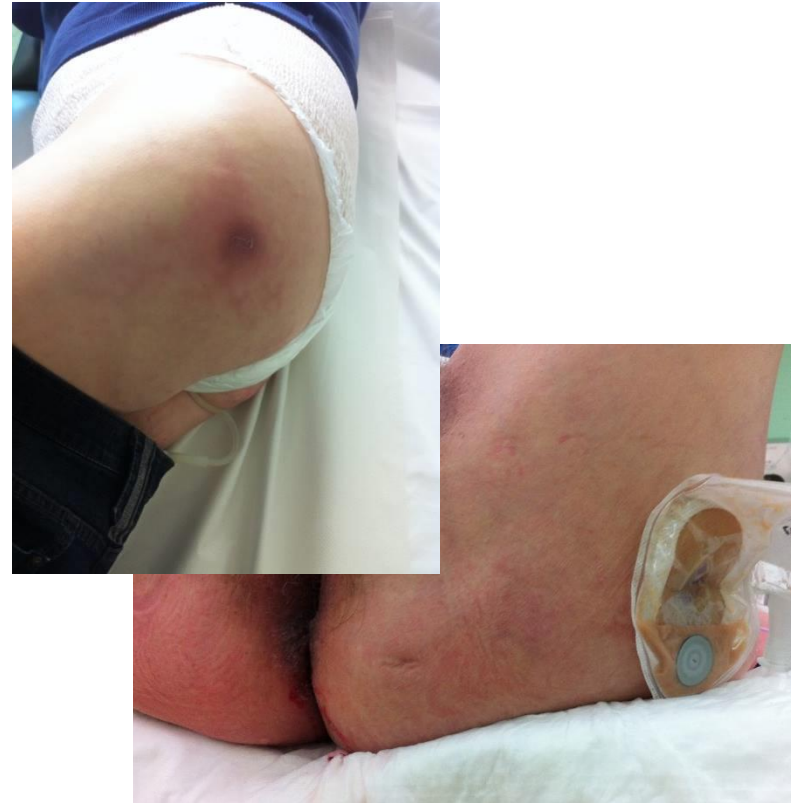
Weidenhagen et al. Surg Endosc 2008

Chronische presacrale sinus secundaire complicaties

- Pijn
- Bloeding / anaemie
- Soiling klachten
- Fistel vorming (been / blaas)
- Necrotiserende fasciitis
- Hydronefrose

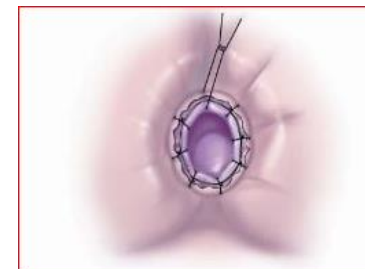
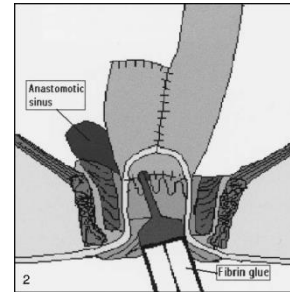
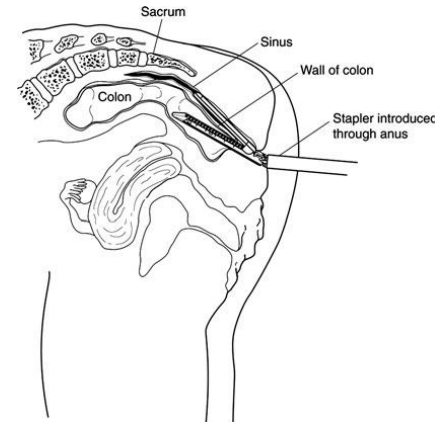
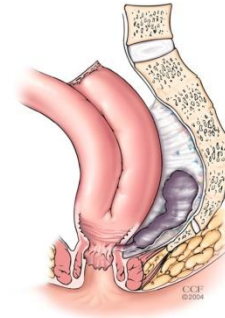

Sagap et al. Surgery 2006
Prudhomme et al BJS 2006
Sloothaak Colorectal Dis 2012

Presacrale sinus *behandelingsopties*

- Afwachten
- Ileostoma uiteindelijk toch opheffen
- ‘tussenschot’ openen; darm en sinus worden 1 holte
- Sinus opspuiten met fibrine lijm
- Resectie oude naad inclusief rectumstompje, omentumplastiek en eindstandig colostoma
- Handgelegde coloanale naadreconstructie

Hoe kunnen we de gevolgen van een naadlekkage beperken?

Vroeg ontdekken

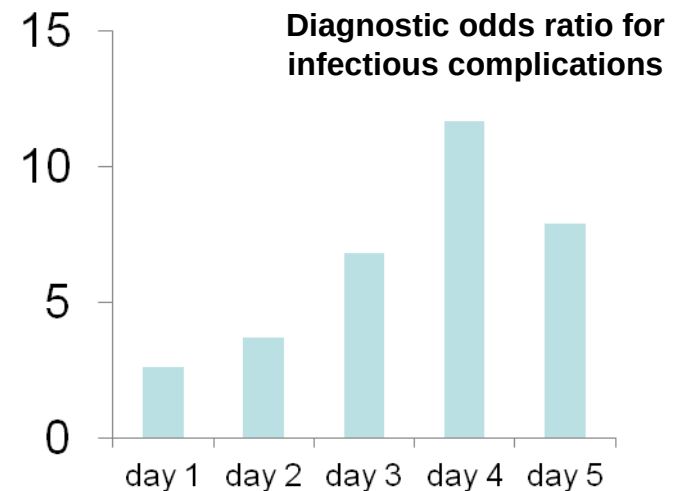
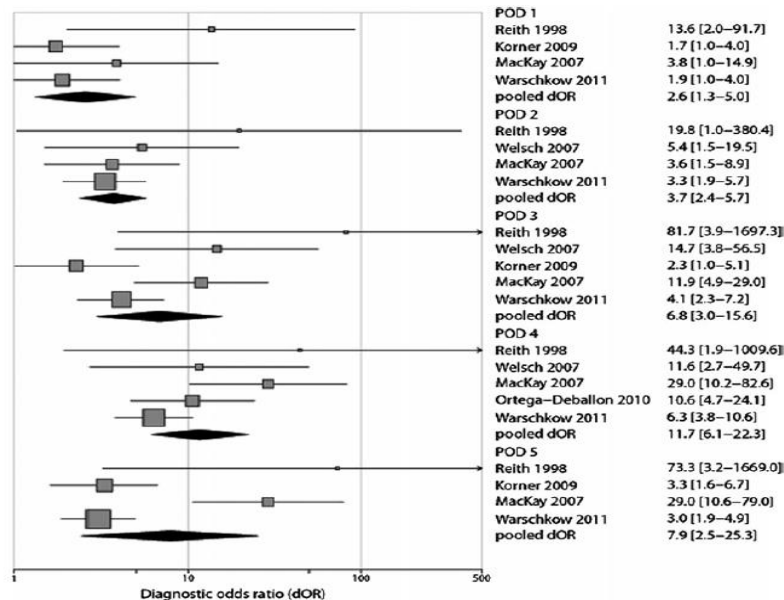
Vroeg behandelen

CRP meten op dag 4 na de operatie

Safe and Early Discharge After Colorectal Surgery Due to C-Reactive Protein

A Diagnostic Meta-Analysis of 1832 Patients

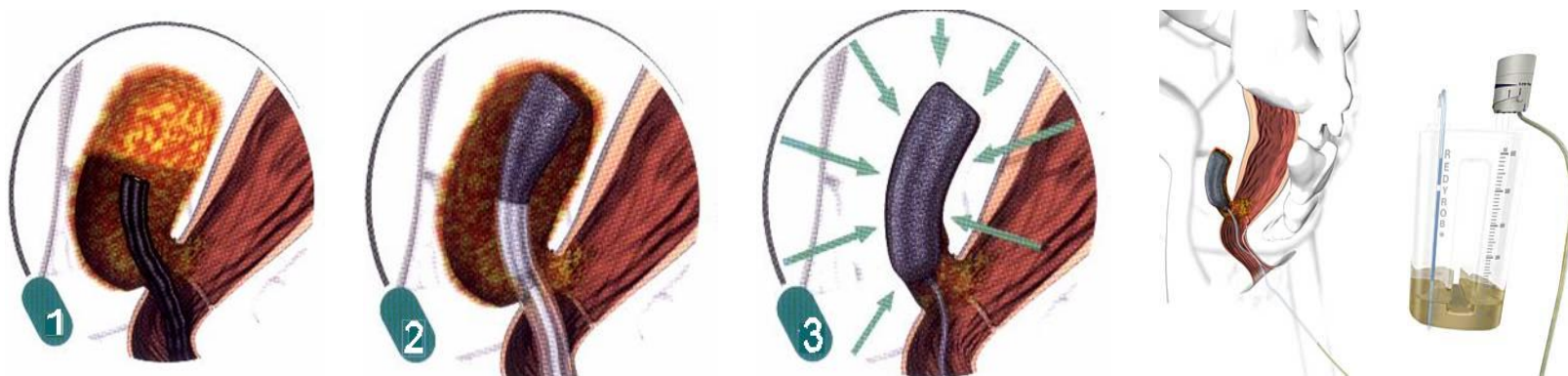

Warschkow et al. Ann Surg 2012

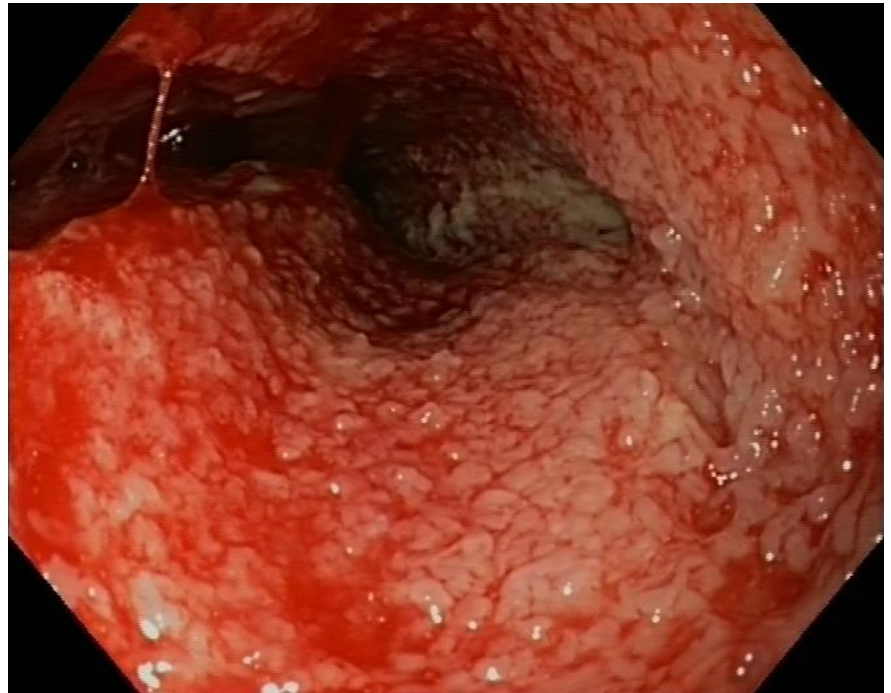
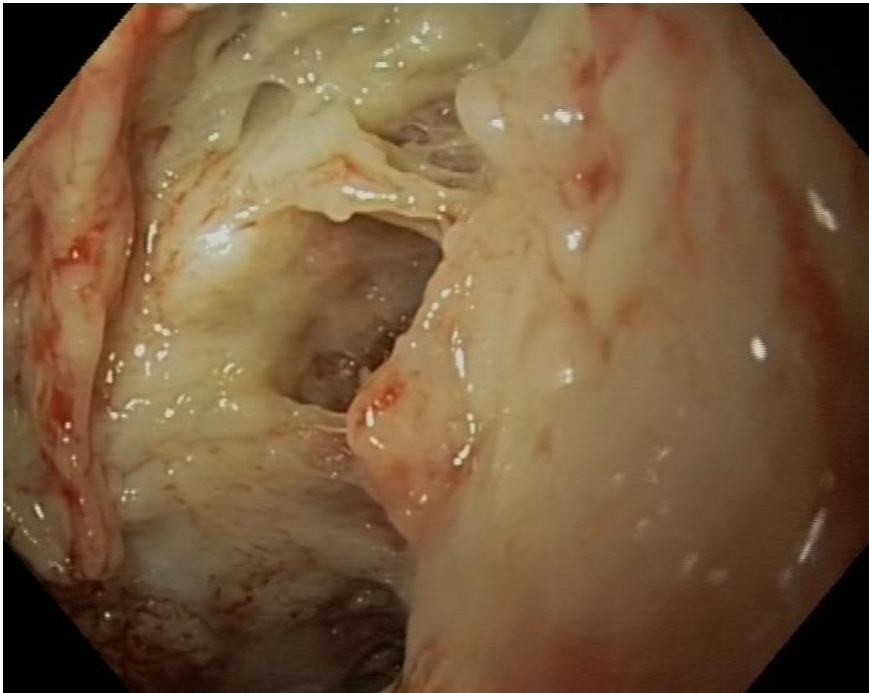
CRP < 135 mg/l op dag 4 hoog voorspellende waarde voor naadlekkage

Endospons

- Werkt alleen bij 'verse' lekkage (<6 weken)
- 2x/week op de endoscopie kamer wisselen

Endospons

endospons minder effectief na radiotherapie

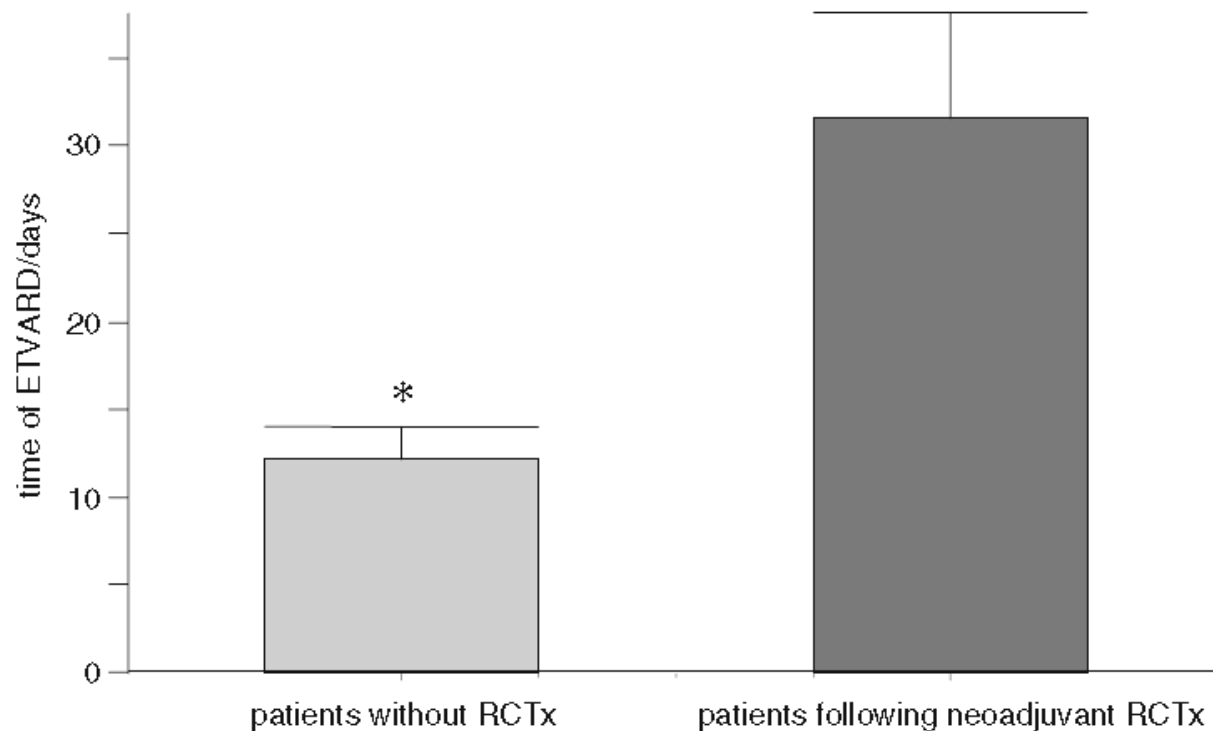
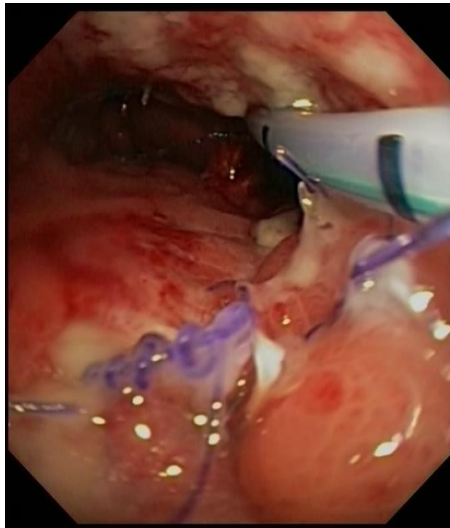
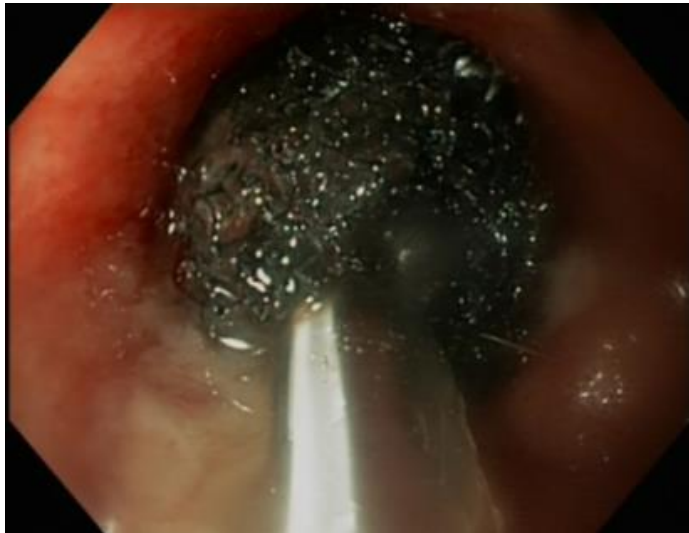

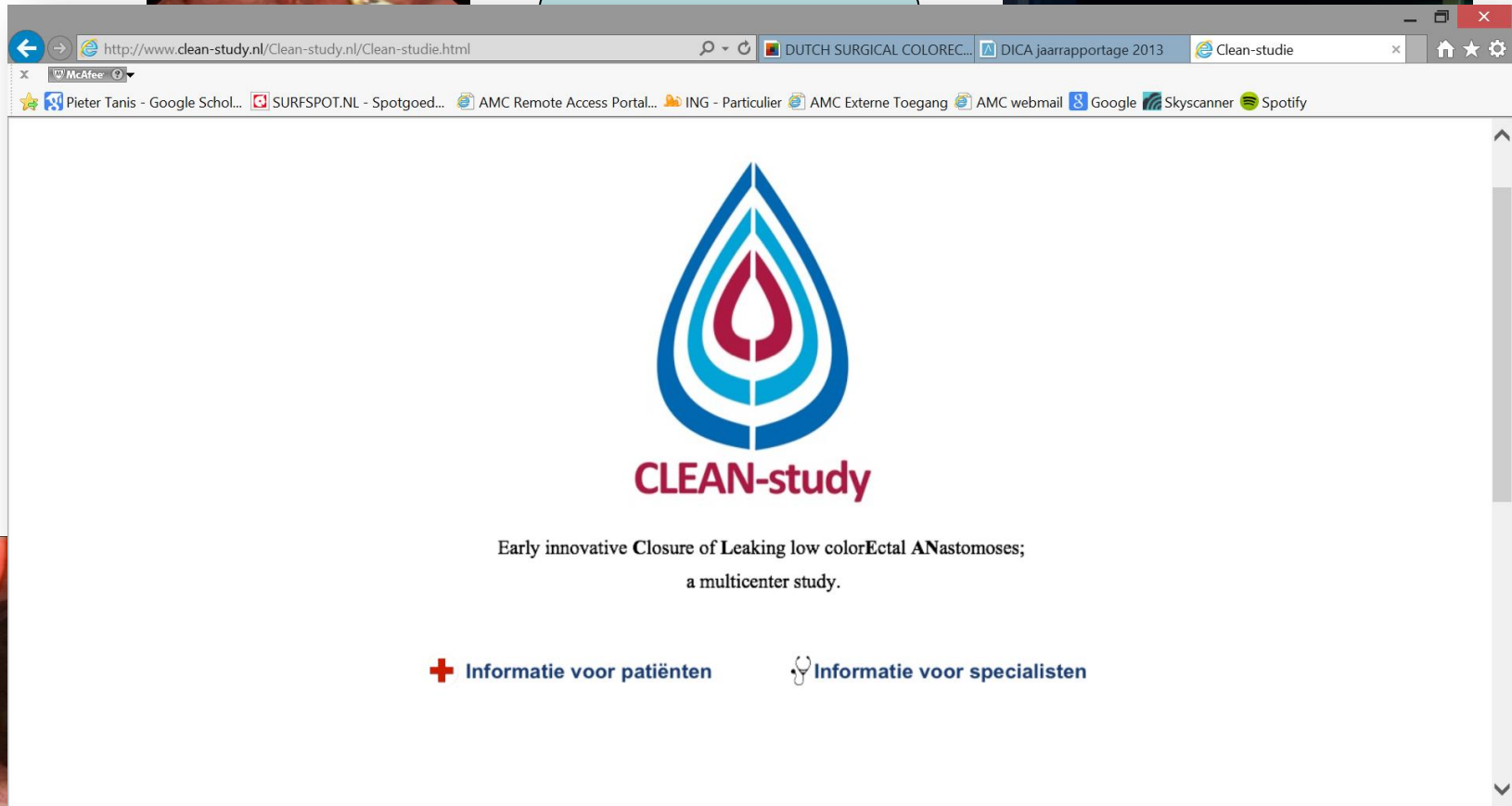
Fig. 2 Patients following neoadjuvant radiochemotherapy (*RCTx*) required significantly longer ETVARD than patients without *RCTx* (31.6 days versus 12.3 days, * $p < 0.001$; error bars represent standard error of the mean)

Endospons geassisteerde transanale sluiting naadlekkage – AMC ervaring

- Endospons drainage (2-3 wissels)
- Transanale sluiting over vacuum drain
- Controle naad na 2 weken (CT/endoscopie)

Algoritme naadlekkage na LAR

www.clean-study.nl